

Examenul național de bacalaureat 2023
Proba E. d)
Psihologie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Încordarea bicepsilor în timpul antrenamentului de la sală este un exemplu de senzație:
 - a. exteroceptivă
 - b. olfactivă
 - c. proprioceptivă
 - d. interoceptivă
2. Percepția unei cărți aflate pe biroul din fața mea este o imagine:
 - a. panoramică
 - b. primară
 - c. secundară
 - d. schematică
3. Imaginea mentală a unei balerine pe care am privit-o anterior dansând pe scenă este o reprezentare:
 - a. auditivă
 - b. simplă
 - c. primară
 - d. vizuală
4. **Nu** este o funcție a motivației:
 - a. funcția de comunicare
 - b. funcția de susținere și energizare
 - c. funcția de declanșare a acțiunilor
 - d. funcția de direcționare a acțiunilor
5. După ce a aflat că a primit nota 4 la testul de la chimie, Elena a început să plângă, insistând ca domnul profesor să îi anuleze nota sau măcar să îi permită să repete testul. Acest exemplu face referire la unul dintre rolurile expresiilor emoționale:
 - a. comunicarea în exterior a stării afective resimțite
 - b. adaptarea mai bună la situație
 - c. influențarea conduitei altora
 - d. incapacitatea de a se exterioriza
6. Când conducem autoturismul, controlând atât volanul, cât și pedalele, semnalizatorul ori schimbătorul de viteze, fiind atenți atât la indicatoarele rutiere, cât și la conversația cu persoana din dreapta noastră, se manifestă acea calitate a atenției, numită:
 - a. volum
 - b. analiză
 - c. abstractizare
 - d. mobilitate

7. Încercând să stabilească un nou record de viteză, în anul 1926, căpitanului de aviație Gheorghe Bănciulescu îi sunt amputate picioarele, în urma prăbușirii avionului pe care îl pilota. Confruntat cu acest obstacol, el nu renunță la visul de a zbura din nou, iar un an mai târziu devine cunoscut ca fiind prima persoană din lume care reușește să piloteze un avion având proteze în loc de picioare. Acest exemplu ilustrează procesul psihic numit:
- deprindere
 - voință
 - imaginație
 - atenție
8. Unul dintre vectorii care influențează pozitiv creativitatea este:
- conformismul intelectual
 - motivația extrinsecă
 - neîncrederea în sine
 - motivația intrinsecă
9. În anul 1533, parlamentul a votat o lege prin care Henric al VIII-lea era proclamat șef al bisericii engleze. Thomas Morus a refuzat să recunoască regelui statutul de șef al bisericii, și-a apărat ideile cu demnitate, dar a fost declarat vinovat și condamnat la moarte prin decapitare. Structurile motivaționale prezente în acest exemplu se numesc:
- motive
 - trebuințe
 - convingeri
 - idealuri
10. În urma inundațiilor masive din vara anului 2018, din județul Maramureș, apa le-a luat oamenilor agoniseala de o viață, iar sute de persoane au fost evacuate din propriile locuințe. Andrei dovedește un comportament moral, în sensul că se hotărăște să doneze și el alimente și câteva baxuri de apă pentru sinistrați. Starea afectivă pe care o are Andrei se numește:
- emoție superioară
 - sentiment
 - emoție curentă
 - pasiune

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate procedee ale imaginației, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Aglutinarea	1. Procedeu folosit în mitologie, în tehnică ce constă în combinarea a unor părți ușor de identificat și care au aparținut unor lucruri, ființe, fenomene.
b. Schematizarea	2. Procedeu folosit mult în artă, tehnică, educație ce constă în transpunerea imaginărilor în plan perceptiv, intelectual, afectiv în altceva, într-o altă persoană, obiect, fenomen.
3. Procedeu folosit în tehnică, agricultură, botanică ce presupune păstrarea neschimbată a unor componente și funcții ale obiectelor cunoscute și modificarea altora.

- c. Modificarea 4. Procedeu folosit mult în tehnică, grafică, arhitectură și constă în selecția numai a unor însușiri și omiterea cu bună știință a altora pentru a servi mai bine activității omului.
- d. Empatia 5. Procedeu folosit în tehnică, artă și constă în înlocuirea într-o structură existentă a unui element sau a unei funcții cu ceva nou.

12 puncte

B.

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Gândirea prelucrează informațiile din realitate, iar procesarea informațiilor este mijlocită, mediată și nu directă. În procesarea ascendentă, mijlocul cel mai des folosit pentru a prelucra experiențele, imaginile, conceptele este limbajul natural, cotidian. În procesarea descendentă, dirijată de reguli, norme, legi caracterul mijlocit al gândirii este asigurat prin informații științifice, iar limbajul utilizat este unul riguros al definițiilor, al legilor, cu formulări precise, clare.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați două procese/fenomene psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
2. Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice menționate la punctul 1. **6 puncte**
3. Construiți un exemplu prin care să ilustrați analogia, ca mecanism al înțelegerii. **4 puncte**
4. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, faptul că limbajul este instrumentul cel mai important al gândirii și conștiinței. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Ove are 59 de ani și este întruchiparea perfectă a bătrânului morocănos, tipic și plin de principii, care se află într-un continuu război cu lumea (...). A împânzit cartierul cu avertizări și interdicții și are grijă ca acestea să fie respectate: în fiecare dimineață pleacă în inspecție pentru a se asigura că nu s-a dat vreo spargere, că deșeurile sunt sortate corect, că nicio bicicletă n-a fost lăsată în locuri nepermise. Se ia la harță cu toți cei care încalcă regulile, vecinii nu prea îl înghit. Ove este o persoană inflexibilă, care crede în ordine, în rutină, în cumpătate și în lucrurile care rămân neschimbate. Se pricepe să repare și să construiască, îi plac numerele și casele, este fidel unei singure mărci de automobil: Saab. Vorbește puțin, dar face multe, pentru că „bărbații sunt ceea ce fac, nu ceea ce spun” (...). Își plătește facturile la timp și nu a avut vreodată concediu medical. Este încăpățânat și suspicios, convins că toată lumea vrea să-l înșele, că societatea s-a umplut de idioți care nu sunt în stare nici să schimbe un bec (...).

Ove se simte din ce în ce mai inutil într-o societate de incompetenți și leneși. El nu și mai găsește un loc și un rost într-o lume în care totul devine computerizat și nimeni nu mai face lucruri care durează (...), în care oamenii nu mai vor să muncească și să-și asume responsabilități. O lume a bărbaților cu bărbi elaborate și pantaloni prea strâmți, care-și schimbă regulat serviciul, nevasta și mașina, o lume în care loialitatea și calitatea nu mai valorează nici cât negru sub unghie (...). Dacă l-ai cunoaște pe Ove în realitate, fără a ști prea multe despre trecutul lui, probabil că l-ai considera un om antipatic, de care e mai bine să te ferești, dacă nu vrei să intri într-o dispută interminabilă. Însă, dincolo de fațada dură și morocănoasă, Ove este un om cumpătat, integru, muncitor, curajos și principial, cum rar mai găsești în zilele noastre (...). După o copilărie deloc ușoară și câteva evenimente care l-au făcut să-și piardă încrederea în oameni, Ove s-a închis într-o carapace de ursuzenie și țâfnă, care se topește doar în preajma soției sale, Sonja. Cei doi sunt tot atât de diferiți ca noaptea de zi, și nimeni nu înțelege de ce Sonja, o femeie luminoasă, care răspândește în jur căldură și optimism, a ales să-și petreacă viața alături de Ove. Ea este poate singura persoană care îl înțelege și îi apreciază calitățile, care știe să-i scoată la lumină latura caldă și îngăduitoare, singura care vede piatra prețioasă ascunsă adânc în bulgărele de gheață. Sonja este culoarea din lumea în alb și negru a lui

Ove (...). Merită din plin să citești „Un bărbat pe nume Ove” de Fredrik Backman, nu doar pentru complexitatea protagonistului, ci și pentru importanța unor subiecte abordate: pierderea unui om drag și, odată cu el, a sensului vieții; toleranța față de minorități și de persoanele cu altă orientare sexuală; importanța principiilor, a caracterului, a căutării dreptății; adaptarea la o nouă vârstă și la o lume în continuă schimbare”.

(<http://lecturile-emei.blogspot.com/2017/06/un-barbat-pe-nume-ove-fredrik-backman.html>)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Ove. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**
- B. Considerați că Ove este o persoană principală? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
- C. Textul precizează faptul că *Ove se simte din ce în ce mai inutil într-o societate de incompetenți și leneși*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație. **6 puncte**
- D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Ove, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *inteligenta este o aptitudine specială*. **4 puncte**